

د شیری او دایمی غابنونو تر منځ تو پېرونه
ددی د پاره باید لو مرپی غابنونه تشریح شی.

غائب

غابن د سختو انسا جو خخه جور شوی دی چی لک دول او سپین رنگ
لری او په سفلی فک کی په margo alveolar کی ئای پر ئای شوی
دی چی په ژولو بنا یاست کی اساسی رول لو بوي په دوه دوله دی

۱: شیری غائبونه

۲: دايمى غابنونه

شیری غابنونه

شیری غابنون په دره ٿامه ڪل سعد دی جو په دارن ۾ امادگی شل عدده دی نسبت دایمی غابنونو ته واره دی شکل او دوظیفی له لحاظه ددایمی غابنونو په شان دی

لومړی د شیری غاښونو هر یو غابن بیل بیل تشریح کوو

انسیز ور غاښونه

شیری انسیزور غابونه په هره ژامه کی خلور عدده دی خنډی یې تیری او
د غذايی موادو په قطعه کولوکی رول لری دوه عدده د متوسط خط سره
نژدی واقع دی چې د مرکزی انسیزور یا سنترال په نامه یادیږی او دوه
عدده یې نوری چې متوسط خط ته لیری قرار لری نسبت سنترال ته د
لیترال په نامه یادیږی په بله معنی لیترال دسنترال په څنګ کی واقع دی یا
د متوسط خط په دوهم نمبر کی قرار لری چې لیترال نومېږی

کتین غابونه

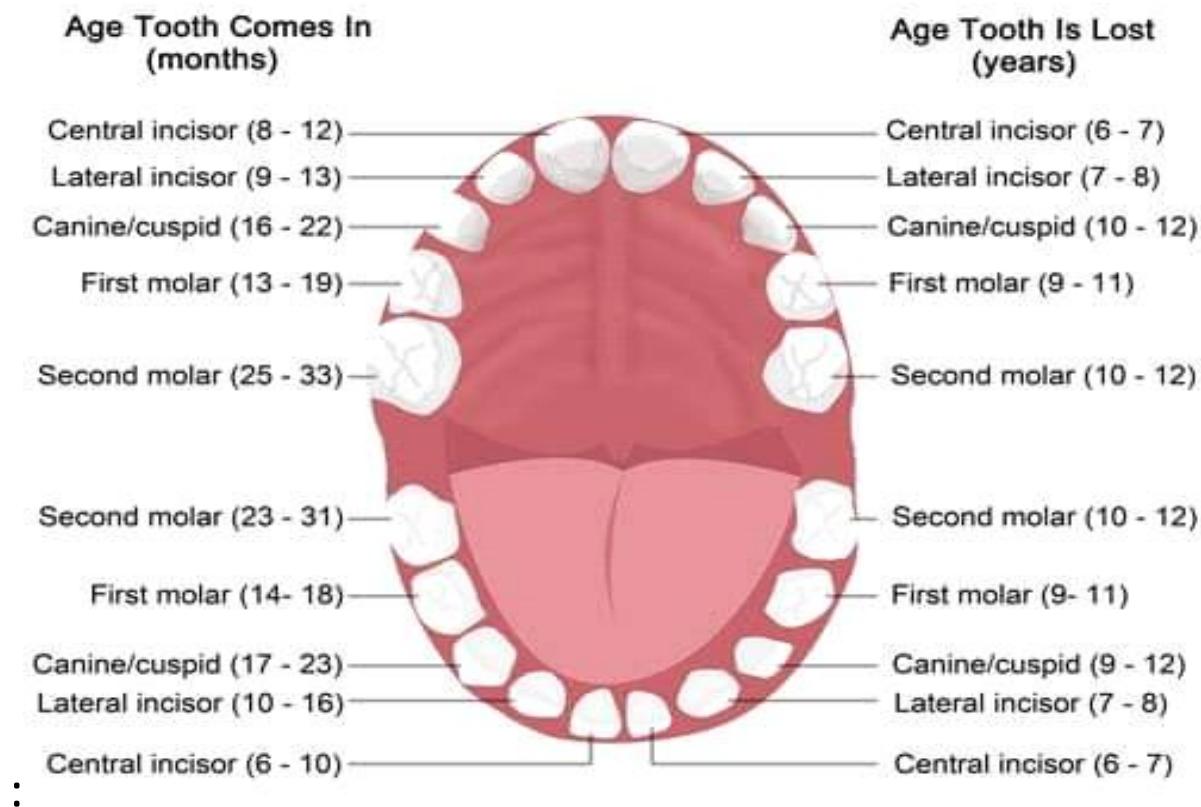
کتین غابونه د کپسید په نامه هم یادیږی چې د غذايی موادو په خيری کولو
کی رول لری په هره ژامه کی دوه عدده دی.

مولر غابونه

مولر غابونه د خلفی غابونو خخه عبارت دی او خوکپسونو لرونکی دی
د غذايی موادو په ژولوکی او میده کولوکی رول لری خلور عدده دی او
نظر موقعیت او ترتیب سره داول مولر او دوهم مولر په نامه یادیږی.

د شیری غابونو شکل

CHILDREN TEETH ANATOMY

دایمی غابونه

دایمی غابونه دوه دیرش عدده دی چې ۱۶ عدده یې په پورتنی ژامه

کی او ۱۶ عدده بی په لاندینی ژامه کی قرار لری دخولی په جوف کی تر
پنځه ګلنۍ پوری شیری غابنونه موجودوی او بیا ۷-۶ ګلنۍ په دوران
کی سفلی اول مولر غابن لو مرپنی دائمی غابن خروج کوي په دی وخت
کی شیری غابنونه په تحلیل له منځه ټه او د سفلی ژامی غابنونو وده
کوي او طول بی درېږی ترڅو کافی فضاد اضافی غابنونو د تهیې لپاره
رامنځته شی

دایمی غابنونه د شیری غابنونو ټه نه نیسی بلکی د اول مولر وروسته
قدامی شیری غابنونه شروع په ولیدو کوي دا تغیر دیوی نارملی
فریالوژیکی پروسی په واسطه چی ده ټه لاندی دی منځته رائی په
نهایت کی هر شیری غابن له منځه ټه او پرئه ټه بی دایمی غابن
راخیزی

چی دلته به د دایمی غابنونو هر یو غابن بیل بیل تشریح کوو
انسیزور غابنونه

انسیزور غابنونه : په هره ژامه کی خلور عدده دی دخولی په قدامی
برخه کی قرار لری څندی بی تیری او د غذایی موادو په قطعه کولوکی
رول لری دوه عدده د متوسط خط سره نژدی واقع دی چی د مرکزی
انسیزور یا سنترال په نامه یادېږی او دوه عدده بی نوری بی چی متوسط
خط ته لیری قرار لری نسبت سنترال ته د لیټرال په نامه یادېږی په بله
معنی لیټرال د سنترال په څنګ کی واقع دی یا د متوسط خط په دوهم

نمبر کی قرار لری چی لیتل ال نومیزی.

کین غابنوونه

کین غابنوونه دکسپید په نامه هم یادیزی چی دغذایی مواد او یانورو
شیانو په غوڅولو او دلک شیانو په خیری کولوکی رول لری او په هره ژامه
کې دوه کین غابنوونه قرار لری چی په دواړو ژاموکی خلور دانی دی

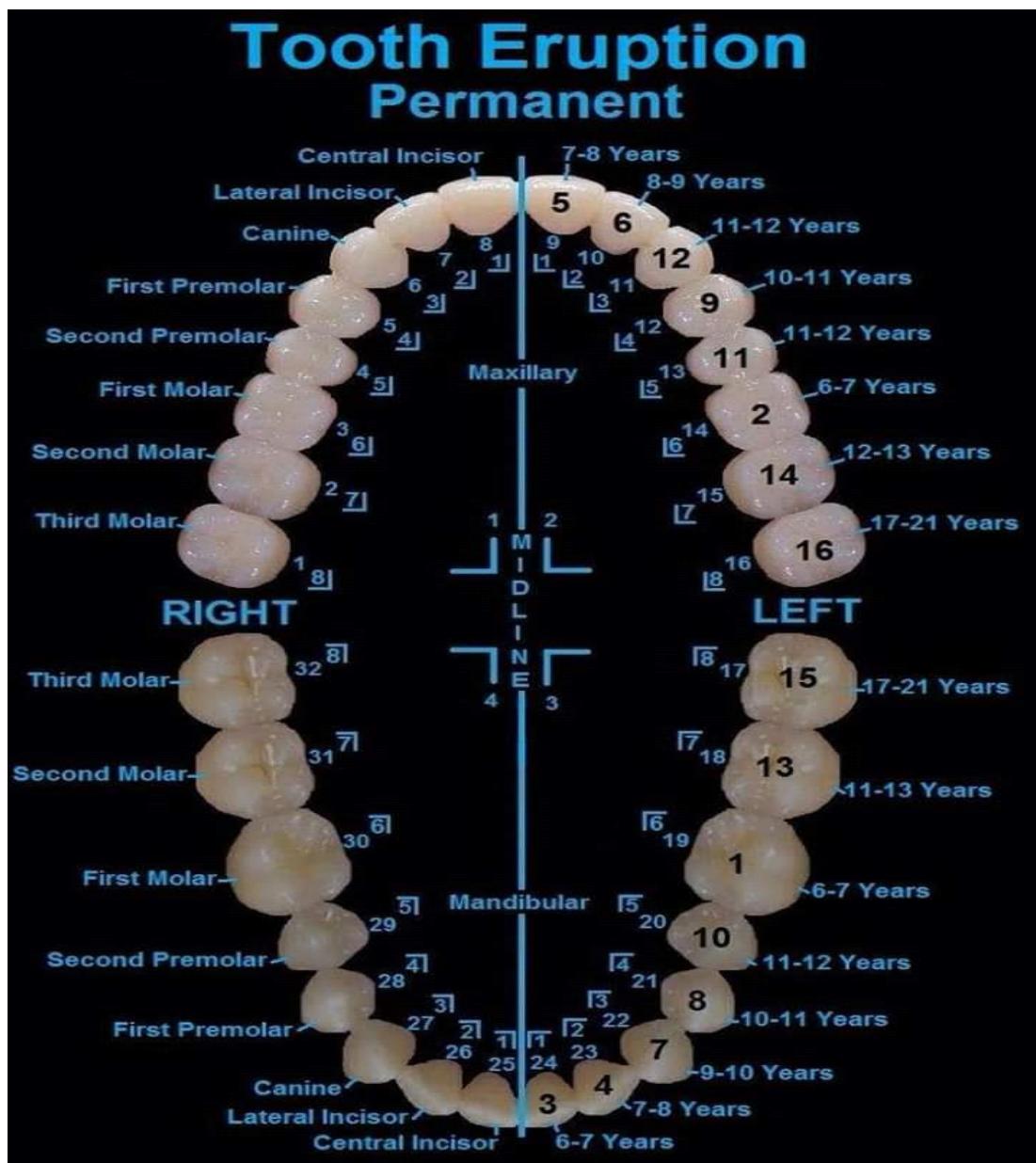
پری مولر

پری مولر غابنوونه په هره ژامه کې خلور عدده دی چی دا هم دخلفی
غابنوونه جملی خخه دی او دغذایی موادو په میده کولو رول لری نظر
موقعیت او ترتیب په قوسونو کې داول مولر او دوهم مولر په نامه یادیزی

مولر غابنوونه

مولر غابنوونه خوکسپونو لرونکی چی تر تولو شاته موقعیت لری دغذایی
موادو په میده کولوکی رول لری په هره ژامه کې شپږ عدده مولر غابنوونه
موجود دی او نظر موقعیت او ترتیب دقوسونو داول مولر؛ دوهم مولر
هاو دریم مولر په نامه یادیزی چی مجموعی تعدادی په دواړو ژاموکی
دولس عدده دی.

ددایمی غابنوونو شکل:

د غابن برخى

هر يو غابن نظر اناتومي ته ددريو بربخو خخه جور شوي دي.

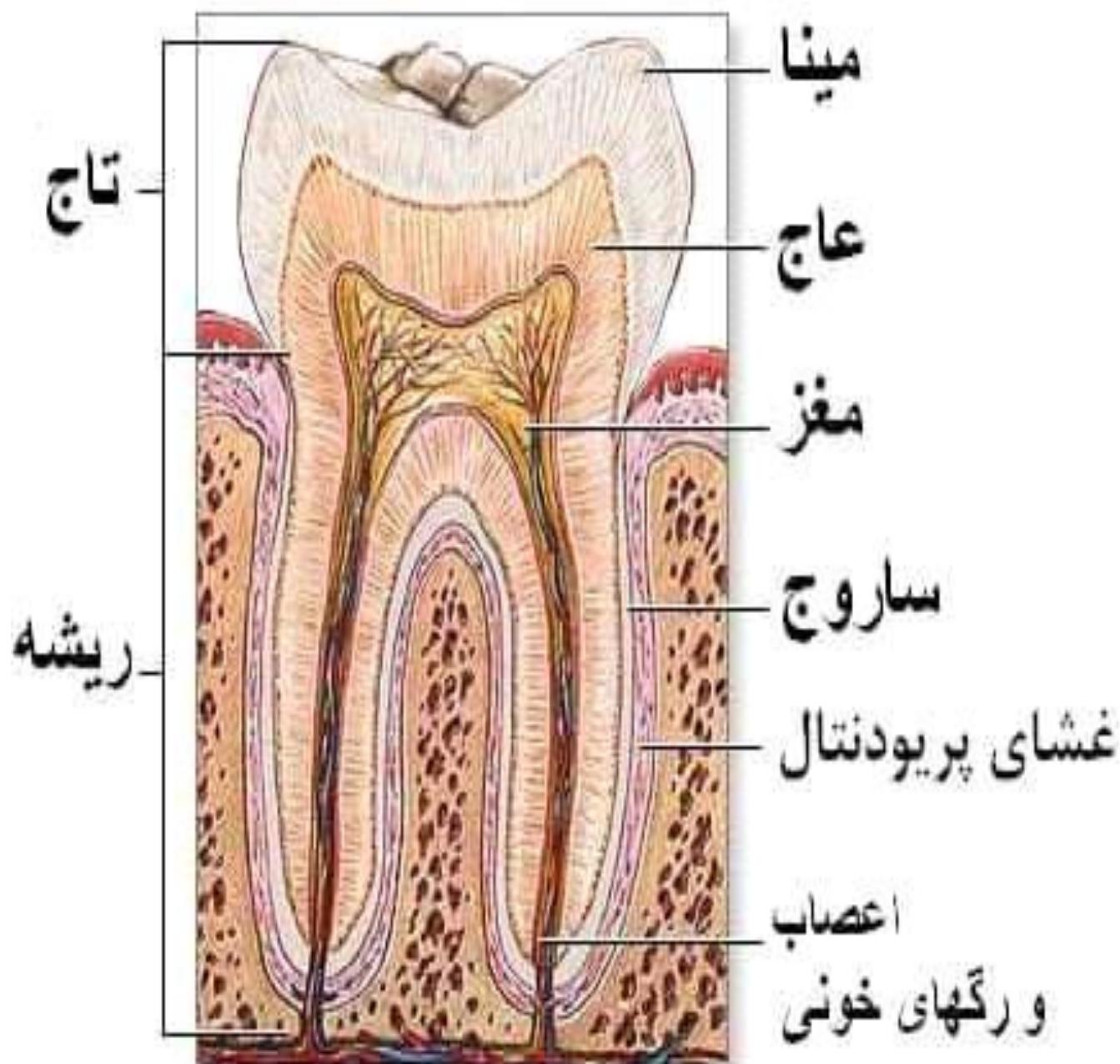
• تاج : crown تاج دخولي په جوف کي په نارمل ډول سره د
ليدو وردي چي داينامل په واسطه پوبيل شوي دي خو دهر غابن
تاج دهضم په پروسه کي دوظيفه له مخى فرق کوي

• د غابن غاره cervical : د تاج او رينښي تر منځ سرحد جور وي يعني
تاج او رينښي سره بيلوی .

• رينښه root : د غابن دا برخه دخولي په جوف کي د غابنښي قوي په
ساكت کي غرس ده او د سمینټیم په واسطه پوبيل شوي دي

دغابن برخی داناتومی له نظره

:

يادونه: که چيرته موبر دعضويت قدایم mid line پر اساس پر دوو
برخو و ويشنو نو دخولي جوف به په دوو برخو و ويشنل شى چى دخولي په
جوف کي دوه دژامي قوس ته arch maxillare او لاندی ژامي ته
وايبي چى دواره ژامي په خلورو برخو و ويشنل شى
او هر خلورمه برخه quadrant په نامه ياديرى.

Maxillary right quadrant

Maxilla left quadrant

right quadrant Mandibulla

left quadrant Mandibula

چى دخولي په هر خلورمه برخه کي ۲ انسيزور اکين ۲ پري مولر ۳
مولر غابونه موجود دى

د ميد لايin له نظره د غابونو سطحي surface of the teeth په
لاندی نومونو هم ياديرى.

نzedi درخسار

Mesiobuccal

Disto buccal

درخسارنه لري

Disto lingual دژبي نه لري

Meso lingual

ژبي ته نزدي

Gingiva دوريو مربوط

Surface of the teeth

غابونه په خپل قوس کي د موقعیت له نظره دخو سطحو درلودونکي دی
چي په لاندی دول تری يادونه کورو.

د غابونو مخکيني نيونکي برخى ته incisal او د شاتنى غابونو
ژونکي سطحى ته occlusal وايى.

همدارنگه په عمومى دول پلاتينال او لينگوال ته oral او لابيال او بوکال
سطحو ته facial وايى.

د غابونو مورفولوژى او هستولوژى

دخولى په جوف کي غابونه منديبولا په پورتنى او د مگزيلا په لاندینى
برخه کي Margo alvilaris کي راختلى دى

غابونه چي لک دول او سپين رنگ لرى دخولى په جوف کي د مهمو
مسايلولپاره موقعیت او يو دول مهمى دندى لرى چي په لاندی دول دى

۱: د غذائي موادو په ميده کولو او توپه کول

۲: ژول

۳: دخولی دجوف محافظت او ساتنه

۴: بنایست

۵: دخبو و کولونظم

مینا Enamel

د غابن تاج يا میناچی د امينو بلاست حجراتوشخه ترکیب شوی يوکلک
نسج دی او د غابن ساحه يی پوبنلی دی

د مینا يا اينا مل خصوصيات

میناچی له امييو بلاست حجراتوشخه جور شوي دی چي وروسته له
تشکيل او وظيفوي او صافوشخه وظيفوي او صاف له لاسه وركوي او ديو
متجانسي مادی په دول پاتني کېږي .

که د مینا طبقة تخریب شی وروسته بیا د ترمیم قابلیت نه لری
د مینا طبقة خپل ترکیب کی کاریو نیتروکلسیم او فاسفورس درلودونکی ده
همدارنگه ویلی شوچی د مینا طبقة ۳ فیصدہ ایونیک ۹۷ فیصدہ اور گانیک
مواد ووشخه جوره او منځ ته راغلی ده نوکه چيرته كالسيفيكيشن يی ضعیف
وی نودا سید په مقابل کی هم ضعیفه پاتني کېږي

اینامیل ؛ مینا یا تاج دندی :

د اچی مینا یوکلک او مقاوم نسج دی نو د بیرونی فشار مقاومت د داخلی
انساجو ساتنه او د ابریژن په مقابل کی د مقاومت دنده په غاره لری
همدارنگه د کیمیاوی او اسیدو عواملو په مقابل کی یو ساتنیز پون بلل کېږ
ی

د اینامیل پلنوالی د غابن په مختلفو برخو پوری اړه لری ځینی ځایونو کی
پنډوالی تر ۵ ملی مترو پوری لکه په وکلوزل برخه کی او د غابن په عنق کی
پنډوالیتر ۱۰۰ ملی مترو ته رسیبڑی

Dentin

له اینامل څخه وروسته د ډینټین ساحه بلل کېږی چې دغه ساحه له او ډینټو
بلاست حجراتو څخه ترکیب شوی ده چې له یوی خوایی اینامیل ته
کلسیم او فاسفورس تهیه کړی او له بله خوایی خپل منځ کی یوه خالیگاه
پریښی چې د غابن عصب پکی موقعیت لری

د یادونی ورد ده چې ډینټین په خپل ترکیب کی ۷۳ فیصده اور ګانیک او ۲۷
فیصده ایونیک مواد لری .

Cement

سیمنٹ څه شی دی؟

سیمینٹ له سیمینتو بلاست حجراتو خخه جور شوی نسج دی چی په
جذری ساحه کی دینټین پوبن گنل کېږي.

سیمینٹ خاصیت:

سیمینٹ د هدوکو په شان سخت اوکلک ساختمان لری چی غابن ته یې
الیول کی د دینټل لیگامینٹ په همکاری استحکامیت یا کلکوالی وربنلی
دی.

Pulp

یو منظم نرم نسج دی چی د غابن په خالیکاه کی قرار لری او شکل یې د
غابن اناتومیک شکل په شان دی او په دوه برخو ویشل شوی دی ا تاجی
پلپ ۲ جذری پلپ

د پلپ دندی:

تعذیه، ساتنه او د فاع، او حس کول

Periodontium

د غابنو ساتونکو او کلکونکو انسا جو خخه عبارت دی.

Gingiva

وری چی له غابنوونو مخکنی مشتقاتو خخه دی چی د غابنوونو شاخواد
خولی په جوف کی د پاملرنی ورگرئی.

د شیری او دایمی غابنوونو ترمنځ توپیرونه

۱: د شیری غابنوونو رنګ نسبت دایمی غابنوونو ته سپین وي روښانه وي
يعنى د شیری غابنوونو رنګ نسبت دایمی عابنوونو ته سپین وي او د دایمی
غابنوونو رنګ زیر وي

۲: د شیری غابنوونو ریښی نسبت دایمی غابنوونو ته او بردی وي

۳: د دایمی غابنوونو مينا زخیمه وي مگر د شیری غابنوونو غاره تنګه وي

۴: د شیری عابنوونو تاج نسبت دایمی غابنوونو ته په طول عرض او
پلنواالی کی وروکی وي

۵: د شیری غابنوونو ریښی نسبت دایمی غابنوونو ته کمزوری دی يعنی
دادایمی غابنوونو ریښی کمزوری او د دایمی غابنوونو ریښی قوي دی

۶: د شیری غابنوونو سیز نظر دایمی غابنوونو ته کوچنی دی او دایمی
غابنوونو سیز لوی دی مگر د شیری غابنوونه واره دی

۷: دشیری غابنونو توبرکلونه نسبت دایمی غابنونو توبرکلونو ته کوچنی وی

۸: دشیری غابنونو تعداد نظر دایمی ته کم دی دشیری غابنونو تعداد ۲۰ عدده دی چی ۱۰ یی په علوی فک او ۱۰ یی په سفلی فک کی موجود دی

خود دایمی غابنونو تعداد بیا ۳۲ عدده دی چی ۱۶ یی په علوی او ۱۶ یی په سفلی کی موجود دی

دشیری غابنونو دراشنه کید و وختونه ددایمی غابنونو دراشنه کید و سره
فرق لری

چی له دی خخه یی لو مری دشیری غابنونو دخروح وختونه مطالعه کوو

دغابنونونومونه	علوی ژامه	سفلی ژامه
Central Incisive	۶ میاشتنی	۶-۷ میاشتنی
Lateral incisive	۱۲ میاشتنی	۱۲-۲۴ میاشتنی
canine	۱۸ میاشتنی	۴-۱۸ میاشتنی - کلنی
First molar	۲۴ میاشتنی	۲۰-۲۴ میاشتنی

Second molar	۳۰ میاشتی	۳۰ میاشتی
--------------	-----------	-----------

دادایمی غابنونو دخروج وختونه

د غابنونو نومونه	علوی ژامه	سفلی ژامه
Central incisive	۷-۸ کلنی	۶-۷ کلنی
Lateral insicive	۸-۹ کلنی	۷-۸ کلنی
Canine	۱۰-۱۱ کلنی	۹-۱۰ کلنی
Pre molar	۱۰-۱۲ کلنی	۱۰-۱۲ کلنی
Second pre molar	۱۰-۱۲ کلنی	۱۱-۱۲ کلنی
Molar	۶-۷ کلنی	۶-۷ کلنی
Second molar	۱۲-۱۳ کلنی	۱۱-۱۳ کلنی
Third molar	۱۷-۲۹ کلنی	۱۷-۲۹ کلنی

۹: دشیری غابنونه غورحیزی مگر دائمی غابنونه همیشه دپاره دخولی په جوف کی پاتی کیزی تربوداوالی پوری.

دشیری غابنوند غورحیدو وختونه

د غابنونونومونه	علوی ژامه	سفلی ژامه
Central incisive	۷,۵ کلنی	۶ کلنی
Lateral incisive	۸ کلنی	۷ کلنی
Canine	۱۱,۵ کلنی	۹,۵ کلنی
Molar	۱۰,۵ کلنی	۱۰ کلنی
Second molar	۱۰,۵ کلنی	۱۱ کلنی

۱۰: په گراف اخیسته کی دشیری او دایمی غابنوونو تر منع غت فرق وجود
لری

په universal system کی ددایمی غابنوونو دپاره له عربی اعدادو
له یو خخه تر ۳۲ پوری او دشیدو غابنوونو دپاره دانگلیسی ژبی له ای
خخه تر تپی پوری حروف خخه گته اخلو

په دغه سیستم کی یو ا عدد دناروغ دنب طرف دمکزیلا له دریم مولر یا
ویسدم او ۳۲ مه شمیره دناروغ بنی طرف مندیبولا دریم مولر یا
ویسدم خخه عبارت دی

همدارنگه ددی سیستم له مخی شیدو غابنوونو کی ای حروف دناروغ بنی
طرف دمکزیلا دوهم مولراوتی حروف دناروغ دنبنی طرف دمندیبولا
دوهم مولر خخه عبارت دی
دادایمی غابنوونو گراف :

Permanent Teeth															
Upper Right								Upper Left							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17
Lower Right								Lower Left							

د شیری غابنونوگراف:

Primary teeth										
Upper Right					Upper Left					
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
T	S	R	Q	P	O	N	M	L	K	
Lower Right						Lower Left				

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library